

1 **בְּעַל הַמֶּשׁ בְּעִילוֹת בְּשִׁפְחָה חֲרוּפָה** בשוגג, ונודע לו חטאו בין כל
2 אחת ואחת, **אֵינִי חַיִּיב אֱלָא אַחַת** – אשם אחד, שהידיעה אינה
3 מחלקת בין ביאה לביאה לפי שאינה חשובה, משום שלדעתו חיוב
4 האשם אינו תלוי בידיעה.
5 מקשה הגמרא: **מִתְקִיף לָהּ** – הקשה **רַב הֲמִנּוּנָא** על עולא, **אֱלָא**
6 **מֵעַתָּה** שאתה אומר בדעת הסובר שיכול להביא אשם ודאי אף אם
7 עדיין לא נודע לו שחטא, שהידיעות אינן מחלקות בין אם נודע לו
8 בין כל אחת ואחת מהשגגות, ובין אם אחת השגגות נודע לו בזה אחר
9 זה, אם כן, אם **בְּעַל שִׁפְחָה** חרופה בשוגג, **וְחֹדֵר וּבְעַל** אותה פעם
10 נוספת בשוגג, **וְהַפְרִישׁ קֶרְבֶּן, וְאָמַר, הִמְתִּינוּ לִי מִלְּהַקִּירֵבו עַד**
11 **שֶׁאֲבָעוּל** פעם נוספת בשוגג, **כִּי נָמִי** – האם גם באופן זה תאמר
12 **דֵּאֵינוּ חַיִּיב אֱלָא אַחַת**, והקרוב שהפריש יכפר לו גם על השגגה
13 שאחר ההפרשה, שכמו שלענין ידיעות אתה אומר שאין חילוק בין
14 אם נודע לו לאחר כל השגגות בזה אחר זה לנודע לו בין כל אחת
15 ואחת מהשגגות, שבכל אופן אינו חייב אלא אשם אחד, כך יש לומר
16 גם לענין הפרשת קרבן, שאין חילוק בין אם הפריש קרבן בין שגגה
17 לשגגה להפריש קרבן לאחר כל השגגות, וכמו שאם הפריש קרבן
18 באופן שנודע לו לאחר השגגות ההפרשה חלה על כל השגגות, כך
19 אם הפריש קרבן בין שגגה לשגגה אין ההפרשה מחלקת, ויביא קרבן
20 אחד על כולם. ועל כרחק אין לומר כן, שהרי סברא פשוטה היא
21 שהפרשת הקרבן מחלקת, וקרבן שהפריש על עבירה אחת אינו
22 מכפר על עבירה שעשה לאחר מכן.
23 מתרצה הגמרא: **אָמַר לִיה עולא, מַעֲשֶׂה דְּלֵאחֲרֵי הַפְרָשָׁה קְאָמְרַת** –
24 וכי אתה מקשה ממעשה עבירה שנעשה לאחר הפרשת הקרבן,
25 **מַעֲשֶׂה דְּלֵאחֲרֵי הַפְרָשָׁה לֹא קְאָמְרִינָא** – בזה גם אני לא אמרתי שאין
26 ההפרשה מחלקת, שודאי סברא פשוטה היא שאין הקרבן מכפר על
27 עבירה שעשה לאחר ההפרשה, אף שלענין ידיעות אני סובר שאין
28 חילוק בין אם נודע לו לאחר כל השגגות בזה אחר זה ובין אם נודע
29 לו בין כל אחת ואחת מהשגגות.
30 הגמרא מביאה מאמר אחר בענין זה: **כִּי אָתָּא** – כשבא **רַב דִּימִי**
31 מארץ ישראל לבבל **אָמַר, לְמַאן דְּאָמַר** – לדעת הסובר **שֶׁאִשָּׁם וְדִאִי**
32 **בְּעִי יִדְיָעָה בְּתַחֲלָה** – שאינו יכול להביא אשם ודאי קודם שנודע לו
33 שחטא, ולשיטתו הידיעה באשם חשובה כמו הידיעה בחטאת, **בְּעַל**
34 **הַמֶּשׁ בְּעִילוֹת בְּשִׁפְחָה חֲרוּפָה** בשוגג, ונודע לו בין כל אחת ואחת,
35 **חַיִּיב אִשָּׁם עַל כָּל אַחַת וְאַחַת**, שהידיעה מחלקת בין השגגות לגבי
36 אשם כמו שמחלקת לגבי חטאת.
37 מקשה הגמרא: **אָמַר לִיה אַבְי, הָרִי לִגְבִי תְּסַאָת, דְּבָעִינוּ יִדְיָעָה**
38 **בְּתַחֲלָה** כדי להתחייב בה, **וּפְלִיגִי** – ומכל מקום נחלקו **רַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּי**
39 **שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ** אם הידיעות שאחר השגגות מחלקות, וסובר ריש
40 לקיש שאין הידיעות שאחר השגגות מחלקות לחייבו שתי חטאות על
41 שני כוזבים שאכל בהעלם אחד, ואף שהפרשת קרבן ודאי מחלקת,

ידיעות אינן נחשבות כהפרשת קרבן, אם כן גם הבא על שפחה
חרופה כמה פעמים ונודע לו בין כל אחת ואחת לדעת ריש לקיש
יביא אשם אחד על כולם, שהרי הידיעות אינן נחשבות כהפרשת
קרבן. **אִישְׁתִּיק** – שתק רב דימי ולא השיב.
השיב אביי על קושיית עצמו: **אָמַר לִיה אַבְי לרב דימי, דְּלִמָּא**
47 **בְּמַעֲשֶׂה דְּלֵאחֲרֵי הַפְרָשָׁה קְאָמְרַת** – שמא מה שאמרת שלדעת
48 הסובר שאינו יכול להביא אשם ודאי קודם שנודע לו שחטא חייב
49 אשם על כל אחת ואחת אף לריש לקיש, הוא רק באופן שעשה את
50 השגגה השנייה לאחר שהפריש קרבן על השגגה הראשונה, **וּבְדֶרֶב**
51 **הֲמִנּוּנָא** שאמר שדבר פשוט הוא שאין קרבן שהפריש על עבירה
52 אחת מכפר על עבירה שעשה לאחר מכן. **אָמַר לִיה רב דימי, אֵין** –
53 אכן לזה היתה כוונתי.
54 **כִּי אָתָּא** – כשבא **רַבִּינ' מארץ ישראל לבבל אָמַר, הִכָּל** – בין רבי יוחנן
55 ובין ריש לקיש **מוֹדִים בְּשִׁפְחָה חֲרוּפָה** שאם בא עליה כמה ביאות
56 חייב אשם על כל ביאה וביאה, **וְהִכָּל מוֹדִים בְּשִׁפְחָה חֲרוּפָה** שאם
57 בא עליה כמה ביאות אינו חייב אלא אשם אחד, **וּמִחֲלּוֹקֶת רַבִּי יוֹחָנָן**
58 **וריש לקיש בְּשִׁפְחָה חֲרוּפָה** אם חייב אשם אחד על כמה ביאות או
59 שחייב אשם על כל ביאה וביאה.
60 הגמרא מבארת את דברי רבין: מה שאמר **הִכָּל מוֹדִים בְּשִׁפְחָה**
61 **חֲרוּפָה דֵּאֵינוּ חַיִּיב אֱלָא אַחַת**, היינו **בְּדַעוּלָא** שאמר בדעת הסובר
62 שיכול להביא אשם ודאי אף אם עדיין לא נודע לו שחטא, שאם בעל
63 חמש בעילות בשוגג ונודע לו בין כל אחת ואחת אינו חייב אלא אשם
64 אחד. ומה שאמר **הִכָּל מוֹדִים בְּשִׁפְחָה חֲרוּפָה דְּחַיִּיב אִשָּׁם עַל כָּל**
65 **אַחַת וְאַחַת**, מדובר באופן שבא עליה לאחר שהפריש קרבן על
66 בעילה ראשונה, והיינו **כֶּרֶב הֲמִנּוּנָא** שאמר שאם הפריש קרבן בין
67 שגגה לשגגה לדברי הכל מביא קרבן על כל שגגה, ומה שאמר
68 **מִחֲלּוֹקֶת בְּשִׁפְחָה חֲרוּפָה**, היינו **לְמַאן דְּאָמַר שֶׁאִשָּׁם וְדִאִי בְּעִי**
69 **יִדְיָעָה בְּתַחֲלָה** – שאינו יכול להביא אשם ודאי קודם שנודע לו
70 שחטא, ולשיטתו הידיעה באשם חשובה כמו הידיעה בחטאת, ובזה
71 יש מִחֲלּוֹקֶת דְּרַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ, שלרבי יוחנן הסובר
72 לגבי חטאת שהידיעה שלאחר השגגות מחלקת, ואפילו אם עשה
73 שתי שגגות בהעלם אחד אם נודע לו בזה אחר זה חייב שתי חטאות,
74 אם כן גם לגבי שפחה חרופה אף אם בא עליה כמה פעמים בהעלם
75 אחד חייב אשם על כל ביאה אם נודע לו בזה אחר זה, ולריש לקיש
76 הסובר לגבי חטאת שהידיעה שלאחר השגגות אינן מחלקת, ואם
77 עשה שתי שגגות בהעלם אחד חייב חטאת אחת אף אם נודע לו בזה
78 אחר זה, גם לגבי שפחה חרופה אם בא עליה כמה פעמים בהעלם
79 אחד אינו חייב אלא אשם אחד אף אם נודע לו אחר כך בזה אחר זה.
80 הגמרא מבארת שיש חילול שבת שלא במזיד שאינו בכלל שוגג
81 להתחייב על כך קרבן: **אִיתְּמַר** – נאמר בבית המדרש,

שבת דף עב עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום שישי) קלה

אינו חייב אלא אחת, וְכִדְרָבִי אָמַי, דְּאָמַר רַבִּי אָמִי, זִיבְחָ וְקִיפְרָ
וְנִסְפֵךְ – שחט והקטיר קרבן לעבודה זרה ואחר כך ניסך לה בְּהַעֲלָמָה
אֶחָת, אִינוּ חַיִּיב אֶלָּא חֶטְאָת אֶחָת.
הגמרא ממשיכה לפרש את הסיפא לפי ביאור זה: בְּמֵאֵי אֲוִקִימָתָא –
במה העמדת וביארת מה ששנינו ברישא לגבי שאר מצוות, בְּעֵבֻדָּה
זָרָה, אִימָא סִיפָא – אם כן אמור ובאר את הסיפא של הברייתא,
ששנינו, חֻמְרָא יֵשׁ בְּשֹׂאֵר מִצְוֹת יוֹתֵר מִבְּשֹׂאֵר מִצְוֹת אִם
שָׁנֵג בְּלֹא מִתְּכַוֵּינָא דְּעֵבֻדָּה זָרָה הֵיכֵי דְּמִי – ש'אר מצוות' הכוונה לעבודה זרה, הָאִי
מִתְּכַוֵּינָא פְּטוּר מִחֻטְאָתָא, ואם 'שאר מצוות' הכוונה לעבודה זרה, הָאִי
שָׁנֵג בְּלֹא מִתְּכַוֵּינָא דְּעֵבֻדָּה זָרָה הֵיכֵי דְּמִי – איך תבאר אופן זה ששגג
בלא מתכוין בעבודה זרה וחייב על כך, אִילִימָא בְּסִבְכוּר – אם נאמר
שמדובר שראה בית עבודה זרה והיה סבור ששבת הַכְּנֵסֶת הוּא,
וְהַשְׁתַּחֲוֹתָ לָהּ וכוונתו להשתחוות למי ששיכן שמו עליה, וזו כוונת
הברייתא 'שגג בלא מתכוין', שהרי התכוין להשתחוות לבית הכנסת
ולא לעבודה זרה, אם כן יקשה מדוע חייב חטאת, הֲרִי לְבוֹ לְשִׁמִּים,
ואף אם היה יודע שהוא בית עבודה זרה אינו חייב, שהרי לא התכוין
כלל להשתחוות לעבודה זרה.
וְאֵלָּא יֵשׁ לוֹמַר ש'שגג בלא מתכוין' בעבודה זרה מדובר באופן דְּחֻזִּי
אֲנִדְרָמָא וְסָגִיד לָהּ – שראה פסל שעשו בדמות המלך, שהיו רגילים
לעשותו ולהשתחוות לו לכבוד המלך, וישנם פסלים שאף עובדים
אותם כעבודה זרה, ואותו פסל שראה עבדוהו ולא ידע, ויש לברר,
הֵיכֵי דְּמִי – באיזה אופן מדובר, אִי דְּקִבְלָהּ עָלֶיהָ בְּאֵלֻהָ – אם מדובר
שקיבל על עצמו פסל זה לאלוה, הֲרִי מִזִּיד הוּא, וחייב מיתה, ואין
לומר שבאופן זה דיברה הברייתא שאמרה ששגג בלא מתכוין, וְאִי
דְּלֹא קִבְלָהּ עָלֶיהָ בְּאֵלֻהָ – ואם מדובר שלא קיבל על עצמו פסל זה
לאלוה, אלא התכוין רק להשתחוות לו לכבוד המלך, הֲרִי לְאוֹ בְּלוֹם
הוּא – אין שום איסור במעשה זה, שהרי לא נעשה לשם עבודה זרה,
והוא לא התכוין להשתחוות לו לשם עבודה זרה, ואינו חייב חטאת.
אֵלָּא יֵשׁ לִפְרֹשׁ ש'שגג בלא מתכוין' מדובר באופן שהשתחוה
לעבודה זרה מֵאֲהֶבָה וּמִדְּרָגָה – מחמת שאוהב אדם הרוצה בכך או
מתירא ממנו, ונקרא 'שגג בלא מתכוין' לפי ששגג במה שהיה סבור
שואם אינו מתכוין מותר, אלא שאם כן קשה, הֲנִיחָא – מובן הדבר
לְאִפְנֵי דְּאָמַר (סנהדרין סא), העובד עבודה זרה מאהבה ומיראה חַיִּיב
מיתה אם עשה כן במזיד ובהתראה, ואם שגג וסבר שמותר לעשות
כן חייב חטאת, אֵלָּא לְרֵבָא דְּאָמַר שהעובד עבודה זרה מאהבה
ומיראה פְּטוּר מִמִּיתָה וּמִקֶּרֶב, מֵאִי אִיכָא לְמִימַר – איך נבאר את
הברייתא, שלדעתו אי אפשר להעמיד את הברייתא המחייבת חטאת
בשאר המצוות, בעובד עבודה זרה מאהבה ומיראה.
מתרצת הגמרא: אֵלָּא יֵשׁ לִפְרֹשׁ ש'שגג בלא מתכוין' מדובר בְּאִוְמַר
מוֹתֵר – במי שסבור שאין איסור עבודה זרה בתורה, כגון גר שנתגייר
והלך לבין הנכרים, ולכן אף אם עבד לה בכמה עבודות אינו חייב
אלא חטאת אחת, ונקרא 'שגג בלא מתכוין' כיון שלא ידע מעולם
שאסור לעבוד עבודה זרה.
דוחה הגמרא: אין לומר כן, משום שאם מדובר ב'אומר מותר' לא
מובן מה שסיימה הברייתא ואמרה מֵה שְׁאִין בְּנִשְׁבֵּת דְּפִטְטוּר
לְגַמְרִי, שהרי עַד בָּאֵן לֹא בָּעָא מִינֵיהּ – לא שאל רבא מרב נחמן
(לעיל ע) אם חייב חטאת באופן שהוא אומר מותר, דהיינו שאינו יודע
שיש איסור שבת בתורה, אֵלָּא אִי לְחִיּוּבִי תָּרָא אִי לְחִיּוּבִי תָּרָתִי –
האם חייב חטאת אחת או שתי חטאות, אֵכָל מִפְּטוּרִי לְגַמְרִי לֹא –
אבל לענין שיפטר לגמרי מלהביא קרבן לא הסתפק רבא, והיה פשוט
לו שלכל הפחות חייב חטאת אחת, ואם כן אין לומר שבאופן זה
אמרה הברייתא שבשבת פטור לגמרי.

נִתְּכַוֵּינָא לְהַנְבִּיחָא אֶת הַתְּלוּשׁ מִהַקְרָקָע, כגון שנפל סכין בערוגת הירק
והתכוין להגביהו, וְחֵתֵךְ בְּשׁוּגָא אֶת הַמְּחֻפָּר, שבטעות הגביה ירק
מהערוגה ותלושו, פְּטוּר מִחֻטְאָתָא, מפני שהוא מתעסק לעשות דבר
אחד ועשה דבר אחר, שלא התכוין כלל לעשות מעשה חיתוך. ואם
התכוין לְחֵתֵךְ אֶת הַתְּלוּשׁ מִהַקְרָקָע, שהיתה כוונתו לעשות מעשה
חיתוך, וְחֵתֵךְ בְּשׁוּגָא אֶת הַמְּחֻפָּר – דבר אחר שהיה מחובר, רְבָא
אָמַר, פְּטוּר מִחֻטְאָתָא, אִפְנֵי אָמַר, חַיִּיב חֶטְאָת.
הגמרא מבארת את סברת המחלוקת: רְבָא אָמַר פְּטוּר, דְּהָא לֹא
נִתְּכַוֵּינָא לְחֵתֵיכָה דְּאִיפְסוּרָא – שהרי לא התכוין כלל לעשות מעשה
חיתוך האסור בשבת, שהוא רצה לחתוך דבר תלוש, ונחשב מתעסק.
אִפְנֵי אָמַר חַיִּיב, דְּהָא קְמִיפּוּיָא לְחֵתֵיכָה בְּעֵלְמָא – שהרי התכוין
לעשות מעשה חיתוך, ואינו נחשב מתעסק אלא שוגג.
רבא מביא ראיה לדבריו מברייתא: אָמַר רְבָא, מְנַא אָמִינָא לָהּ –
מנין למדתי דין זה, דְּתִנְיָא בְּבִרְיָתָא, חֻמְרָא – יש חומרה בְּשִׁבְתָּ
מִשְׁאֵר מִצְוֹת, וְחֻמְרָא בְּשֹׂאֵר מִצְוֹת מִשְׁבֵּת. ומבארת הברייתא,
החומר שיש בְּשִׁבְתָּ מִשְׁאֵר מִצְוֹת הוּא, שְׁהִשְׁבֵּת אִם עָשָׂה שְׁתֵּים –
שתי מלאכות בְּהֵעֵלָם אֶחָד, חַיִּיב חֶטְאָת עַל כָּל אֶחָת וְאֶחָת, מֵה
שְׁאִין בְּנִשְׁבֵּת מִצְוֹת שִׁבְחָן אִם עָשָׂה שְׁתֵּי אִיסוּרִים בְּהֵעֵלָם אֶחָד
אינו חייב אלא חטאת אחת. וְחֻמְרָא שִׁישׁ בְּשֹׂאֵר מִצְוֹת מִשְׁבֵּת הוּא,
שְׁבִשְׁאֵר מִצְוֹת אִם שָׁנֵג בְּלֹא מִתְּכַוֵּינָא, כלומר שלא התכוין לעבירה
שעשה אלא לדבר אחר ועלתה בידו עבירה זו, חַיִּיב חֶטְאָת, מֵה
שְׁאִין בְּנִשְׁבֵּת. שאם שגג בלא מתכוין פטור מחטאת.
הגמרא מבררת כוונת הברייתא ומבארת איך מוכח מהברייתא כדעת
רבא: אָמַר מִר – הובא בברייתא, חֻמְרָא יֵשׁ בְּשִׁבְתָּ יוֹתֵר מִשְׁאֵר מִצְוֹת,
שְׁהִשְׁבֵּת אִם עָשָׂה שְׁתֵּים – שתי מלאכות בְּהֵעֵלָם אֶחָד, חַיִּיב חֶטְאָת
עַל כָּל אֶחָת וְאֶחָת, מֵה שְׁאִין בְּנִשְׁבֵּת מִצְוֹת שאינו חייב אלא
אחת. מבררת הגמרא: הֵיכֵי דְּמִי – באיזה מקרה מדובר שבשבת חייב
שתים על עבירות שנעשו בהעלם אחד, אִילִימָא דְּעֵבֵד – אם נאמר
שמדובר במקרה שעשה קְצִיצָה וּפְחִיחָה בהעלם אחד, וחייב חטאת
על כל אחת כיון שהם שני אבות מלאכה, דְּכָוִינָה – שבדומה לזה
יש לפרש מה ששנינו לְגַבִּי שְׁאֵר מִצְוֹת שאם עשה שני איסורים
בהעלם אחד אינו חייב אלא חטאת אחת, במקרה שֶׁאֵכָל כּוֹזֵית חֶלֶב
וְכוֹזֵית דָּם בהעלם אחד, שהם איסורים חלוקים. אין לומר כן, שהרי
הָבָא תָּרָתִי מִיֵּחִיב וְהָבָא תָּרָתִי מִיֵּחִיב – בשני המקרים יש לחייבו
שתי חטאות, כיון שעשה שני איסורים נפרדים, ואין לחלק בין שבת
לשאר מצוות.
אֵלָּא מֵה שְׁשֵׁנִי לְגַבִּי שְׁאֵר מִצְוֹת דְּלֹא מִיֵּחִיב אֶלָּא תָּרָא – שאם
עשה שני איסורים בהעלם אחד אינו חייב אלא חטאת אחת, הֵיכֵי
דְּמִי – באיזה מקרה מדובר, כגון דְּאֵכָל כּוֹזֵית חֶלֶב היום וחזר וְאָכַל
כוֹזֵית חֶלֶב למחר, ולא נודע לו בינתיים שחטא, שכיון ששניהם שם
אחד של איסור אינו חייב אלא אחת, דְּכָוִינָה – שבדומה לזה יש
לפרש לְגַבִּי שְׁבֵת ששנינו שאם עשה שתי מלאכות בהעלם אחד חייב
חטאת על כל אחת ואחת, שמדובר במקרה דְּעֵבֵד – שעשה קְצִיצָה
וחזר וְעָשָׂה קְצִיצָה בהעלם אחד, ששניהם שם אחד של איסור. גם
זה אין לומר, שהרי הָבָא תָּרָא מִיֵּחִיב וְהָבָא תָּרָא מִיֵּחִיב – בשני
המקרים אין לחייבו אלא חטאת אחת כיון שלא עשה אלא איסור
אחד בהעלם אחד, ואין לחלק בין שבת לשאר מצוות.
אלא לְעוֹלָם צָרִיךְ לִפְרֹשׁ מֵה שְׁשֵׁנִי שִׁבְשֵׁבֶת חַיִּיב עַל כָּל אֶחָת כִּמוֹ
שִׁפְרִישֵׁנוּ בְּתַחֲלִילָה, שמדובר במקרה דְּעֵבֵד – שעשה קְצִיצָה וּפְחִיחָה
בהעלם אחד, וחייב חטאת על כל אחת משום שהם שני אבות
מלאכה, וְיֵאמָר – ומה הכוונה במה ששנינו מֵה שְׁאִין בְּנִשְׁבֵּת מִצְוֹת
שחייב אחת, אֶעֱבֹדָה זָרָה – מדובר לגבי עובד עבודה זרה, שאם עבד
עבודה זרה בשתי עבודות, אף שהן כשני שמות נפרדים של איסור,